

**ლადო პაპავა: რატომ უნდა ვისესხოთ
500 მილიონი ლოლარი მაშინ,
როდესაც მთავრობა ბაიძახის, ავშენდითო!**

გაზეთი “ასავალ-დასავალი”, 25 თებერვალი – 2 მარტი, № 8, 2008

საქართველოს მთავრობამ 50 ლდის განმავლობაში სიღარიბის დაძლევა განიზრახა და დოკუმენტიც გამოაცხო: „ერთიანი საქართველო სიღარიბის გარეშე“. მიხეილ სააკაშვილის 4-წლიანი მმართველობა ქართველ ხალხს ნგრევითა და უბედურებით დაამახსოვრდა. ნუთუ, გვეშველა და, როგორც ბატონმა სააკაშვილმა გვახარა, „მთავრობა ხალხისკენ შემობრუნდა“?! ამ კითხვაზე პასუხისთვის „ასავალ-დასავალი“ საქართველოს პარლამენტის წევრს, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორ ლადო პაპავას დაუკავშირდა.

– ბატონო ლადო, ლადო გურგენიძის მთავრობამ დიდი ზარზემით სიღარიბის დაძლევის 50-დღიანი პროგრამა გამოამზეურა. ვიტყვით თუ ვიცინოთ?

– ამაზე ტირილიც შეიძლება და სიცილიც! ეს ხუმრობით, თორემ თემა ძალიან სერიოზულია. ისე კი სასაცილო მომენტებიც, რა თქმა უნდა, თან ახლავს... დავიწყეთ სასაცილო ამბებით:

ამ დოკუმენტს ჰქვია სიღარიბის დაძლევის 50-დღიანი გეგმა. არადა, ეს გეგმა იანვრიდან იწყება და მაისში უნდა დასრულდეს. ჩვენს მკითხველს ნამდვილად არ უნდა გაუჭირდეს იმის დათვლა, რამდენი დღეა იანვრიდან მაისის ბოლომდე. ეს არის 152 დღე! ანუ დოკუმენტს, რომელსაც ჰქვია „50-დღიანი გეგმა“ 152 დღეზეა გაწერილი!

– „100-დღიანი“ მაინც დაერქვათ, ეს ციფრი ხომ ძალიან უყვარს ჩვენს ხელისუფლებას...

– ...რაც შეეხება ამ დოკუმენტს, ეს არის მხოლოდ და მხოლოდ გეგმა. ე.წ. პროგრამა კი მიღებულ იქნა ამა წლის 31 იანვარს, როდესაც საქართველოს პარლამენტმა ნდობა გამოუცხადა ლადო გურგენიძის მთავრობას. სწორედ ამ პროგრამის საფუძველზე მომზადდა ზემოხსენებული 50-დღიანი გეგმა.

მთავრობის ე.წ. პროგრამაში არის ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი, რომელსაც ნამდვილად სჭირდება საზგასმით აღნიშვნა. პროგრამულ დოკუმენტში, რომელსაც ჰქვია „ერთიანი საქართველო სიღარიბის გარეშე“, შავი თეთრზე წერია – საქართველოში 5 წელიწადში სიღარიბე მნიშვნელოვნად შემცირდება! ქართული ენა ვინც იცის, ის, ბუნებრივია, სათაურიდან ასე გაიგებს – საქართველოში სიღარიბე აღარ იქნება! მაგრამ ამ პროგრამაში საწინააღმდეგო რომ წერია – სიღარიბე კი შემცირდება, მაგრამ მთლად „სიღარიბის გარეშე“ აშკარად ვერ ვიქნებითო!

მთავრობის დოკუმენტში ასე იშიფრება ჩანაწერი – სიღარიბე მნიშვნელოვნად შემცირდება“ – თურმე, საქართველოში, მომდევნო 5 წლის განმავლობაში, მოსახლეობის ის ნაწილი, რომელიც იღებს სოციალურ დახმარებებს, 50 პროცენტით შემცირდება! ანუ, ღარიბი მოსახლეობა განახევრდებაო! მეორე ნახევარი ხომ ისევ ღარიბი დარჩება და როგორ გამოდის „საქართველო სიღარიბის გარეშე“?!

– რამდენ ათას ადამიანზეა გათვლილი სიღარიბის დაძლევის პროგრამა?

– ძალიან კარგი შეკითხვაა, დიდი მადლობა... ამის შესახებ დოკუმენტში არანაირი ინფორმაცია არა რის!

ჩვენ არ ვიცით, რამდენი ათასი ადამიანი ისარგებლებს ამ ე.წ. პროგრამით გათვალისწინებულ სიკეთეებით; ჩვენ არც ის ვიცით, მთავრობის მიერ შერჩეული, სიღატაკის ზღვრის მიღმა მცხოვრებ ჩვენს თანამემამულეთა გარდა კიდევ თუ არსებობენ ადამიანები, რომლებიც ხსენებულ სოციალურ დახმარებებს ვერ იღებენ დარჩენილი... როგორც ცნობილია, ჩვენში არცთუ ცოტაა ხალხი, რომლებმაც ვერ მიიღეს მთავრობის ნორმებით გათვალისწინებული „სიღარიბის ქულები“, მაგრამ ნამდვილად უკიდურეს გაჭირვებაში ცხოვრობენ...

გასარკვევია ისიც, ხომ არ სარგებლობენ სიღარიბესთან ბრძოლის პროგრამით გათვალისწინებული დახმარებით ადამიანები, რომლებიც ხელოვნურად არიან შეყვანილები დასახმარებელთა სიებში და რეალურად, არანაირი შემწეობა არ სჭირდებათ.

– რამდენადაც ცნობილია, მთავრობამ სერიოზულად შეამცირა საქართველოში ღარიბ-ღატაკთა რაოდენობა... უბრალოდ, აიღეს და ადამიანისთვის აუცილებელი კილოკალორიების რაოდენობა შეამცირეს!

– 2003 წელს დაითვალეს სიღარიბის ზღვარი, რომელიც მიბმული იყო სარსებო მინიმუმს. სიღარიბის ზღვარს მიღმა მაშინ მოსახლეობის 52 პროცენტი აღმოჩნდა. „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ, მთავრობის დავალების შესაბამისად, სტატისტიკის დეპარტამენტმა ცვლილებები შეიტანა საარსებო მინიმუმის გათვლის მეთოდოლოგიაში. კერძოდ, შეამცირეს ადამიანის არსებობისთვის აუცილებელი პროდუქტების კალორიულობა; გარდა ამისა, მოქალაქისთვის აუცილებელი პროდუქტების ნუსხაში საცალო ფასის ნაცვლად გამოიყენეს საბითუმო ფასები... ასეთმა ცვლილებებმა, რა თქმა უნდა, შეამცირა სიღარიბის ზღვარი. კერძოდ, უკვე 2004 წელს სიღარიბის ზღვარმა უცბად, 52-დან 35 პროცენტამდე დაიკლო. ანუ, სიღარიბის ზღვარს მიღმა მცხოვრებ მოქალაქეთა რაოდენობა ერთ წელში 17 პროცენტული პუნქტით შემცირდა!

ეს კარგადაც „გაპიარდა“. ჩვენს მოსახლეობას უთხრეს, რომ „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ სიღარიბემ 17 პროცენტით იკლო... რა თქმა უნდა, ხელი-სუფლების წარმომადგენლებმა ხალხს არ გაუმხილეს, ეს კლება მეთოდოლოგიის, დათვლის ახალი წესის დამსახურებააო...

2005 წელს რომ დაითვალეს, აღმოჩნდა, რომ ახალი მეთოდოლოგიითაც კი მოსახლეობის სიღარიბის მაჩვენებელი მაინც გაიზარდა – ზღვარს მიღმა უკვე 39 პროცენტი აღმოჩნდა. ამ ციფრების გამოქვეყნებისთვის სტატისტიკის დეპარტამენტის მაშინდელი ხელმძღვანელობა დაისაჯა კიდევ...

2006 წელს კვლავ დაითვალეს ღარიბ-ღატაკთა რაოდენობა და როგორ “ბოროტი ენები” ამბობენ, აღმოჩნდა, რომ ეს მაჩვენებელი კვლავ გაიზარდა და უკვე 42-პროცენტი გახდა. ეს ციფრი, რა თქმა უნდა, აღარ გამოქვეყნებულა!

2007 წლის ინფორმაცია საერთოდ არ არსებობს...

თუმცა, მახსენდება, შარშან მიხეილ სააკაშვილი თავის საჯარო გამოსვლებში როგორ აცხადებდა, საქართველოში სიღარიბის ზღვარს მიღმა მხოლოდ 28 პროცენტი ცხოვრობსო. ნამდვილად არ ვიცი, საიდან მოიტანა მან ეს ციფრი, რადგან მსგავსი რამ არც ერთ ოფიციალურ დოკუმენტში მე არ მინახავს.

ამდენად, ჩვენ დღესაც არ ვიცი, რა კრიტერიუმებით ფასდება სიღარიბის ზღვარი და რეალურად, რამდენი ადამიანი ცხოვრობს ამ ზღვარს მიღმა...

– უბრალოდ, მთავრობის მიერ ციფრებით მანიპულირებას ძალიან მარტივი სახელი ჰქვია – თაღლითობა!

– თანამედროვე ენით ამას „მთავრობის პიარი“ ჰქვია.

– მთავრობა პენსიის 70 ლარამდე გაზრდას გეგმავს. ეს უახლოეს ხანში მოხდება; დაგეგმილია პენსიის 100 დოლარამდე გაზრდაც. მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ ფასების კატასტროფულ ზრდას, გამოდის, მთავრობა რასაც ერთი ჯიბიდან გვართმევს, მეორე ჯიბეში გვიბრუნებს და თანაც, ამას საკუთარ წარმატებებად ასაღებს...

– რა თქმა უნდა, ხელფასებისა თუ პენსიების მატება ინფლაციურ პროცესებს უწყობს ხელს. კარგია, როდესაც პენსია და ხელფასი იზრდება, მაგრამ აქ მთავარია, როგორი იქნება ლარის მსყიდველობის უნარიანობა, როცა პენსია 55 ლარიდან 70-მდე მოიმატებს. ძნელი პროგნოზირებადი არ უნდა იყოს, რომ დავასკვნათ: ლარის მსყიდველობითუნარიანობა დაეცემა!

ინფლაციის ზრდას პენსიებისა და ხელფასების მომატების გარდა, მთავრობის მიერ დაგეგმილი ფსევდოსოციალური ღონისძიებებიც შეუწყობს ხელს. ჩვენ, შეგვიძლია გავიხსენოთ ე.წ. ფსევდოდასაქმების პროგრამა, რომლითაც ცოტა ვინმე თუ იშოვის სამსახურს, მაგრამ წინასაარჩევნოდ მოსახლეობის გარკვეულ ნაწილს მაინც მოთაფლავენ.

მთავრობის მიერ მოცემულ 200 ლარს ადამიანი ბანკში ხომ არ შეინახავს? ეს ფული დაიხარჯება, მოხვდება სამომხმარებლო ბაზარზე და შესაბამისად, აიწვევს პირველადი მოხმარების საგნების ფასი.

ამრიგად, ლარის გაუფასურება ხდება როგორც პენსია-ხელფასების ზრდით, ასევე ე.წ. სოციალური პროგრამების წინასაარჩევნოდ ამუშავებით.

– ამ 50-დღიანი პროგრამის პრეზენტაციისას ლადო გურგენიძემ განაცხადა, რომ სოციალურ პროგრამებზე 700 მილიონი ლარი დაიხარჯება. თუმცა, ისიც ცნობილია, რომ საქართველოს მთავრობა ევროპისგან 500 მილიონ დოლარს სესხულობს, ე.წ. ევროობლიგაციების გამოსაშვებად...

– ჩემთვის აბსოლუტურად გაუგებარია, რატომ უნდა ვისესხოთ 500 მილიონი დოლარი მაშინ, როდესაც მთავრობა ყოველდღე გაიძახის, ქვეყანაში აღმშე-

ნებლობის ბუშიაო! მითუმეტეს, გაუგებარია, რატომ უნდა ავიღოთ ვალი ევროპისგან, როდესაც მსოფლიოში სულ უფრო მკაფიოდ იკვეთება ფინანსური კრიზისი. მე ეს სერიოზულ შეცდომად მიმაჩნია.

– მთავრობა მოკლევადიანი დივიდენდების გამო, იმისათვის, რომ წინასწარჩვენოდ მოიგოს ამომრჩევლის გული, გრძელვადიან პერსპექტივაში კიდევ უფრო ზრდის ჩვენს არცთუ მცირე საგარეო ვალს? არ გეყოფნის უკვე არსებული, დაახლოებით 2 მილიარდი დოლარის საგარეო ვალი?

– მე ვერ ვხედავ, ახალი ვალის აღების აუცილებლობას: მითუმეტეს, გლობალური ფინანსური კრიზისის პირობებში.

– ჩვენი ქვეყანა რამდენად არის დაცული ამ კრიზისისგან?

– არანაირად არ ვიქნებით დაცულები, თუ ამ ევრობლიგაციებს გამოვუშვებთ! დღეს მეტ-ნაკლებად უსაფრთხოდ ვართ, რადგანაც მსოფლიო ფინანსურ ბაზრებთან ნაკლებად ინტეგრირებულები ვიმყოფებით.

– ასეთ არასახარბიელო ვითარებაში, რას უნდა ნიშნავდეს მთავრობის დაუოკებელი სურვილი, გააუქმოს ეროვნული ბანკი, რომელიც, ასე თუ ისე, ცდილობს ქვეყანაში ფინანსური სტაბილურობის შენარჩუნებას?

– თუ ყველაფერი მთავრობის სცენარით წარიმართა და გაუქმდა ეროვნული ბანკის დამოუკიდებლობა, მაშინ საფრთხე შეექმნება ქვეყნის ეკონომიკურ სუვერენიტეტს. ეროვნული ბანკის დაქვემდებარება პოლიტიკური ორგანოსადმი – მთავრობისადმი არის შეცდომა.

– ეროვნული ბანკის გაუქმება კახა ბენდუქიძის „ცისფერ ოცნებად“ ითვლება. მხოლოდ ბენდუქიძე რომ არ აწყობდეთ, ხომ არ იქნება ხელისუფლებაში?! სულ ცოტა გარეგნულად მაინც ასე ჩანს, რომ ეროვნული ბანკის, როგორც დამოუკიდებელი ინსტიტუტის, გაუქმებაზე ოცნებობს ლადო გურგენიძეც, რომელიც მთავრობაში ერთ-ერთი უმსხვილესი კერძო ბანკიდან მივიდა...

– ბატონი გურგენიძე არც არასოდეს მაღავდა სიმპათიებს კახა ბენდუქიძისადმი. მისი აზრით, სწორედ კახა ბენდუქიძის მსოფლხედვა და ინტელექტია სა-

ჭირო სხვადასხვა სამთავრობო ინიციატივების ცხოვრებაში გატარებისთვის. ლადო გურგენიძემ თავად განაცხადა, რომ კახა ბენდუქიძე იდეოლოგიურად მისი გუნდის წევრია...

– თუ კახა ბენდუქიძე ლადო გურგენიძისთვის ასეთი მისაბაძი ფიგურაა, მაშინ როგორ ავხსნათ მიხეილ სააკაშვილის დანაპირები – ახალი მთავრობა ახალ კურსს, მოსახლეობის სოციალური პრობლემების მოგვარებისკენ „სახით შემობრუნების“ კურსს დაადგებაო? თუ ბენდუქიძემ ასე „მისაბაძად“ გაყიდა ყველაფერი, ლადო გურგენიძე როგორღა გამოდის „ახალი კურსის“ ადეპტი?

– მე ვერავითარ „ახალ კურსს“ ვერ ვხედავ. არის ძალზედ ბევრი პოპულისტური დაპირება სოციალური პოლიტიკის გაუმჯობესებაზე... თუ ძველმა მთავრობამ დაანგრია ანტიმონოპოლური სამსახური, ახალი მთავრობა ანგრევს ეროვნულ ბანკს... ეს არის „ახალი კურსი“. მე მგონი, ვითარება კიდევ უფრო დამძიმდა...

ქვეყნის დანგრევა არ არის ლიბერალიზმი! ანტიმონოპოლური სამსახურისა და ეროვნული ბანკის დანგრევა არ არის ლიბერალიზმი!

საქართველოში ლიბერალიზმი კი არა, როგორც სოსო ცისკარიშვილმა თქვა, „ბენდუნომიკა“ შეიქმნა!

ესაუბრა გიორგი გიგაური